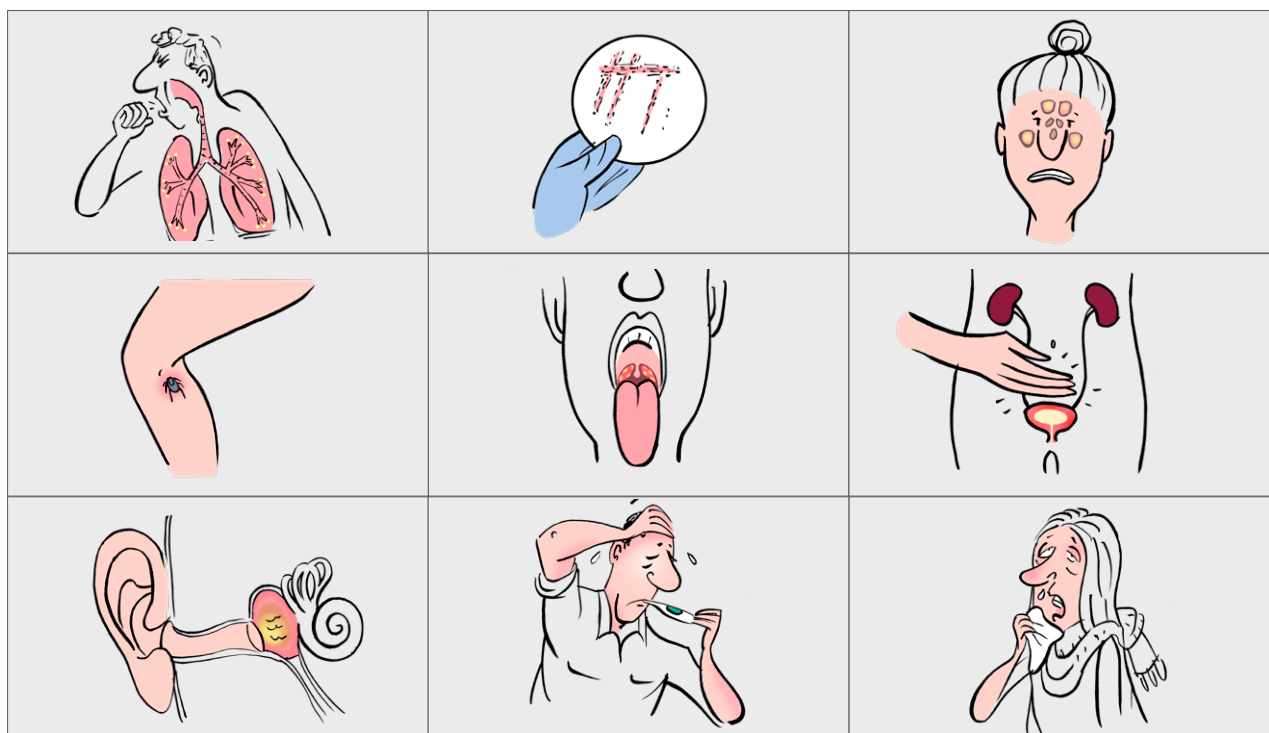

REPETÈR ORDENE

Klip ord og billeder ud. Match ord og billede

hals- betændelse	mellemøre- betændelse	blære- betændelse
bihule- betændelse	lunge- betændelse	forkølelse
virus og bakterier	feber	borrelia

■ REPETÈR ORDENE

Klip ord og billeder ud. Match ord og billede (side 2-3)

dørhåndtag	tastatur	kram
håndtryk	pengesedler	nys
toilet	omsorg	fjernbetjening
indkøbsvogn	vandhane	stopknap

REPETÈR ORDENE

Klip ord og billeder ud. Match ord og billede (side 2-3)

REPETÈR ORDENE

Klip ord og billeder ud. Match ord og billede

nyser	håndtaget	indkøbskurv
pengesedler	indkøbsvognen	håndtaget

REPETÈR ORDENE

Klip ord og billeder ud. Match ord og billede

give hinanden hånden	stopknappen	fjernbetjeningen
tastaturet	fjernbetjeningen	stopknappen

FIND ORDENE

Lyt til din krop

Hvor mange ord kan du finde? Søg lodret og vandret.

Sæt en ring om dem.

e s t h å n d t r y k a s d u
 i m m u n f o r s v a r a s k
 f i w g f o r k ø l e t u h f
 y t h o s t u t v a n d o p e
 f t q p b e t æ n d e l s e b
 o e h å n d v a s k g n y s e
 y z x c v b n m y å x i g l r

Skriv ordene:

1. håndtryk	2.	3.
4.	5.	6.
7.	8.	9.
10.	11.	12.
13.		

■ FACIT TIL SIDE 6 "FIND ORDENE"

Hvor mange ord kan du finde? Søg lodret og vandret.
Sæt en ring om dem.

e s t h å n d t r y k a s d u
i m m u n f o r s v a r a s k
f i w g f o r k ø l e t u h f
y t h o s t u t v a n d o p e
f t q p b e t æ n d e l s e b
o e h å n d v a s k g n y s e
y z x c v b n m y å x i g l r

Skriv ordene:

1. håndtryk	2. host	3. nys
4. smitte	5. håndvask	6. forkølet
7. vand	8. søvn	9. syg
10. rask	11. feber	12. betændelse
13. immunforsvar		

■ LÆS TEKSTEN

Vaccinens historie

Verden har haft mange store epidemier. Kopper var en af dem. Danmark havde sygdommen for sidste gang i 1970. Somalia var det sidste land i verden, som havde sygdommen. Det var i 1977. Nu er kopper udryddet. Kopper var en smitsom virusinfektion. Den var meget dødelig. Nogle steder døde hver femte i en by. Andre steder døde over halvdelen. Infektionen gav udslæt over hele kroppen. Hvis man overlevede, fik man ofte grimme ar og andre følger.

En ko kan også få kopper. Det er nogle særlige ko-kopper. De kan smitte mennesker. Mennesker kan få dem på hænderne, når de maler køerne. Mennesker bliver ikke meget syge af ko-kopper. I 1774 opdagede landmanden Benjamin Jesty (1736-1816) noget vigtigt: Hvis mennesker havde haft ko-kopper på hænderne, blev de sjældent syge af menneske-kopper. Eller de blev kun meget lidt syge.

Benjamin Jesty fik en idé. Han ville beskytte sin kone og sine børn mod kopper. Køerne på en gård i nærheden havde ko-kopper. Benjamin Jesty tog sin kone og to børn hen til nabogården. Han ridsede et sår på konens og børne-

nes overarm med en nål. Han tog noget væske fra koens udslæt på yveret. Han kom væsken i sin kones og sine børns nye sår. De blev ikke syge af menneske-kopper, selvom de var sammen med nogle, som havde menneske-kopper.

Den engelske læge Edvard Jenner (1749-1823) hørte om landmandens opdagelse. Han kopierede Benjamin Jestys ide. I 1796-1798 lavede han forsøg på mange mennesker. Han beskrev om opdagelsen til omverdenen. Opdagelsen var vigtig. Opdagelsen gav verden viden om, hvordan mennesker kan beskyttes mod alvorlige virus og bakterier.

Det er historien bag den første kendte vaccination. En stor del af verdens befolkning blev vaccineret mod kopper. Derfor er kopper nu udryddet. I 1976 stoppede vi med at vaccinere mod kopper i Danmark.

Svar med hele sætninger. Svarene finder du i teksten ovenfor.

1. Hvad er koppe?

2. Hvornår havde Danmark koppe-virus for sidste gang?

3. Hvad gjorde landmanden Benjamin Jesty i 1774 ved sin kone og børn?

4. Hvad blev den engelske læge Edvard Jenner kendt for?

■ LÆS OG MATCH

Læs sætningen. Find det rigtige ord.

Ordene er fra teksten om vaccins historie. Sæt streg _____

1. Mange mennesker bliver smittet med samme sygdom	A. Ar
2. Smitsom virus som giver udslæt og ar	B. Hver femte
3. En sygdom er helt væk	C. Kopper
4. Smitte, der er skyld i forskellige sygdomme	D. Sjældent
5. En sygdom, som man kan dø af	E. Opdagelse
6. 1 ud af 5 – eller 20%	F. Epidemi
7. Mere end 50%	G. Virusinfektion
8. Små knopper, blærer eller sår på huden	H. Yver
9. Mærker i huden efter fx sår	I. Væske
10. Smitsom virus som giver udslæt og ar og kun rammer køer	J. Beskytte
11. Ikke så tit	K. Udryddet
12. Forhindre at nogen i at blive syge eller komme til skade	L. Ko-kopper
13. Tæt på	M. Dødelig
14. Flydende – fx vand	N. Over halvdelen
15. Koens patter	O. Nærheden
16. Finde ud af noget nyt	P. Udslæt